

אף על פי פרק חמישי כתובות

נו.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פ"ו מהלכי
זכה הל"א ח סג
עשין כב טושי"ע ח"מ סי'
רמו ספ"ק א'
כג ב מיי פ"י מהל'
אשיות ה"א יא סג
עשין חמ טושי"ע א"ש"ע סי'
ג טע"ק ו'
כד ג מיי פ"ב מהל'
אשיות ביאה הלכה י
סג לאוין קבו טושי"ע
א"ש"ע סי' רמ טע"ק יא'
כה ד ה מיי פ"ג מהל'
אשיות ה"א יב סג
עשין חמ טושי"ע א"ש"ע סי'
ז טע"ק א'
כו ו ז מיי פ"ד מהל'
מנה וזה הל"א טו
סג טע"ק כב טושי"ע ח"מ
סי' נד טע"ק א'
כז ח מיי פ"ה מהל'
אשיות הלכה ט ו' ופ'
י הלכה ו סג טע"ק חמ
טושי"ע א"ש"ע סי' נה טע"ק
ז ופ' סט טע"ק ו'
כח ט מיי פ"ו מהל'
אשיות ה"א יג סג
ז ופ"ח הלכה יד
ז ופ"ח הלכה ז'
כט י מיי פ"ז מהל'
אשיות ה"א יד סג
ל ח מיי פ"ח מהל'
ד סג טע"ק טושי"ע חמ
סע"ק זג טע"ק א':

תוספות ר"ד

צ"ק לומר כתובי משום
רבקינן ובהויה פני ג' אין
צ"ל כתובי אבל מיהו ה"ה
נמי דצ"ק לאמלובי בי
באמרין הכא: רבא"ע
[וכר]. אמר ר"ג אי"ש
ה"ל כרא"ע וא"ע דר"ג
ליט דאמר כל דין דדאין
כרא"ע כ"ו: בעי רבין
בנסה לחופה ולא נבעלה
מהו חיבת חופה קונה
או חיבת ביאה קונה.
בעי ר"א בנסה לחופה
ופרסה נדה מהו מי אמרין
חיבת חופה קונה חופה
דחויא לביאה אבל חופה
דלא חויא לביאה לא אי"ד
ל"ש תיקו ומספיקא אינה
קונה: מהנ"ל ר"י אומר
אמר רוצה כותב לכתולה
שטר של מאתיס והיא
כותבת לו התקבלתי מנה והיא
כותבת לו התקבלתי מן
ג' וכו' ר"מ אומר כל
הפחות לכתולה ממנה הרי זה
בעלות זנות קסבר ר"י
ובהויא אסור לפחות
לכתולה ממתיס כדי
שלא יעבור על תנאי
בי"ד אבל בענין זה ע"י
החבולה מותר שכותב לה
מאתיס זה והיא כותבת
לו שובר שהתקבלה מנה
ור"מ סבר אפי' ע"י
החבולה אסור לפחות:

אמר רב יצחק בר אבדימי משום רבינו. פירש צונטרס רבינו
רב וקשה דל"כ תקשי מהכא סמתיס דרב הוא דלמבר
כר"א בן עזריה לך נראה דרבינו היינו רבי ורב יצחק בר אבדימי
דהכא הוא רב יצחק בר אבדימי הקדמון שהיה תלמידו של רבי

כדלמרינן בפרק כירה (שבת דף טז):
אמר רב יצחק בר אבדימי פעם אחת
נכנסתי אחר רבי לביית המרחץ והוא
היה רבו של רב דלמתייה לרב כלל
בפרק כל הצמר (חולין דף קי. ושם)
ומדות בפרק המוכר את הספינה
(ב"ב דף קפ. פו. ושם): **רבי יוסי אומר**
יכתוב שובר. פירש הקונטרס משום
ללא מרעין כח המלוה לגבות מזמן
שני ולא פירש לפי המסקנא דגט פשוט
(שם דף קע"א). דלמבר התם דטעמא
דרבי יוסי כדי שתיקף לפרועה:
בששוברתה מתובה. ור"ת
ולרבי יוחנן דלמבר (ט) הטוען אחר מעשה
צ"ד לא אמר כלום מה תועלת יש
במה שנכתב השובר בתוך הכתובה
היא מטמין הכתובה ומפקא עידי
היטומא וגזיף מאתיס וי"ל כגון
שהצילה עמה נדוניה והיא כתובה
בכתובה דלא לא מטמין הכתובה דל"כ
היתה מפסקת יותר ועוד וי"ל דבמקום
שכותבין כתובה או אפילו במקום
שאין כותבין ויש עדים שכתב לה
אינה יכולה לגבות כלום אפילו מודה
שלא פרע לה עד שמצא כתובה כיון
דסבר דאין כותבין שובר הואיל ויכול
לצא ליתר הפסק אם יפקיד שוברו
וכ"ת היא תשוקף הכתובה צפני
עדים דל"כ אותן עדים יעו מה היה
כתוב זה דל"כ היאך יעידו ששטרפה
כתובה מה יודעין אם כתובה
היתה אם לא ראו מה היה כתוב בה:
מעמא דכתבה ליה הא על פה
א. וליכא למימר מאי כותבת אומרת
כדלמבר בסמוך מאי כותב אומר
דע"כ דווקא כותבת נקט דהא פליג
ארבי יוסי דלמבר רשאי צברייתא
ללקמן: **הרי זו מקודשת ותנאו**
בפ"ה. ע"כ דלכפ"ה לתנאה איירי
דלמבר לה אם אין לך עלי שאר כסות
ועונה הרי את מקודשת ואם לאו אל
תהי מקודשת מדקלמבר לקמן דטעמא
דר' מאיר דתנאו צטל משום דמתנה
על מה שכתוב בתורה ואי לא כפיל
לתנאה תיפוק ליה דתנאו צטל לרבי
מאיר משום דבעי תנאי כפול כדלמבר
בשאר (קדושין דף סא. ושם) (ט) ותנייה
אם כן אמאי היא מקודשת הרי התנה
צפירות שאם יתא לה עליו שאר כסות
ועונה שאינה מקודשת ואין לומר דלכך
מקודשת לפי שמקדשה ע"מ שמתחיל
לו והרי מחלה אלא דאין ממילתה
(דף יא. ושם) הריני נזיר ע"מ שאשמה
יין ואטמא למתיס הרי זה נזיר ואסור

אלא תרוייהו. רב ורבי נתן: משום רבינו. רב: והלכה למעשה
כו'. הש"ס קא פסיק שך נמנו וגמרו בני הישיבה: מהו לרבי
אלעזר בן עזריה: ופירסה נדה. ופירש ממנה ומת: יחליף.
יכתוב שטר אחר כדי חוב הנשאר ויקרע הראשון ולא יכתוב שובר

אלא תרוייהו "אזלי בתר אומדנא מאן דאמר
הלכה שפיר מאן דאמר אין הלכה הכא נמי
אומדן דעתא הוא משום איקרובי דעתא
הוא והא איקרבא ליה דעתא יתיב רב
הנינא (ט) קמיה דרבי ינאי וקאמר הלכה כרבי
אלעזר בן עזריה אמר ליה (ט) פוק קרי קראך
לברא אין הלכה כרבי אלעזר בן עזריה
אמר רב יצחק בר אבדימי משום רבינו
הלכה כרבי אלעזר בן עזריה אמר רב נחמן
אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר בן עזריה
ורב נחמן ידידיה אמר אין הלכה כרבי
אלעזר בן עזריה ונהרדעי משמיה דרב נחמן
אמרי הלכה כרבי אלעזר בן עזריה ואע"ג
דל"כ רב נחמן ואמר כל דיינא דדאין כרבי
אלעזר בן עזריה הכי והכי תיהוי אפילו הכי
הלכה כרבי אלעזר בן עזריה והלכה
למעשה כרבי אלעזר בן עזריה: בעי רבין
נכנסה לחופה ולא נבעלה מהו חיבת חופה
קונה או חיבת ביאה קונה תא שמע דתני
רב יוסף שלא כתב לה אלא על חיבת לילה
הראשון אי אמרת בשלמא חיבת חופה קונה
היינו דאמר לילה הראשון אלא אי אמרת
חיבת ביאה קונה ביאה בלילה הראשון

איתא מכאן ואילך ליתא ואלא מאי חופה חופה בלילה איתא ביממא
ליתא ולמעמד ביאה בלילה איתא ביממא ליתא הא (ט) אמר רבא יאם
היה בבית אפל מותר הא לא קשיא אורח ארעא קא משמע לן דביאה
בלילה אלא חופה קשיא חופה נמי לא קשיא כיון דסתם חופה לביאה
קיימא אורח ארעא קא משמע לן דבלילה בעי רב אשי נכנסה לחופה
ופירסה נידה מהו אם תימצאי לומר יחיבת חופה קונה חופה דחויא לביאה
האבל חופה דלא חויא לביאה לא או דלמא לא שניא תיקו: רבי יהודה
אומר רצה כותב לכתולה וכו': וסבר רבי יהודה דכותבין שובר
והתנן (ט) מי שפרע מקצת חובו רבי יהודה אומר יחליף רבי יוסי אומר
יכתוב לו (ז) שובר אמר רבי ירמיה כששוברתה מתוכה אביי אמר
אפילו תימא בשוברתה מתוכה בשלמא התם ודאי פרעיה דלמא
מירכס תברתא ומפיק ליה לשטרא והדר גבי זימנא אחרינא הכא
ודאי יתב לה מילתא בעלמא היא דאמרה ליה אי נטריה נטריה אי לא
נטריה איהו הוא דאפסיד אנפשיה בשלמא אביי לא אמר כרבי ירמיה
לא קתני שוברתה מתוכה אלא ר' ירמיה מ"ט לא אמר כאביי גזירה שובר
דהכא אטו שובר דעלמא מעמא דכתבה ליה אבל על פה לא אמאי
דבר שבממון הוא ושמעין ליה לר' יהודה דאמר דבר שבממון תנאו קיים
דתניא (ט) האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי שאר
כסות ועונה הרי זו מקודשת ותנאו בטל דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר
"בדבר שבממון תנאו קיים קסבר רבי יהודה בכתובה דרבנן (ט) והכמים
עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה הרי פירות דרבנן ולא עבדו להו רבנן
לה דין ודברים אין לי בנכסין ובפירותיהן ובפירותיהן עד עולם

בכונן שמתנה על מה שכתוב בתורה והתם לא שייך לשנויי הכי ואורי' דאי לאו דילפינן מתנאי צני גד וצני ראוין ה"א דשום תנאי
אינו מבטל את המעשה ואפילו לא יתקיים בדרך המעשה קיים והשתא דילפינן מהתם דלמני תנאי לבעל המעשה אמרינן דדוקא כשאינו
מתנה על מה שכתוב בתורה דומיא דצני גד וצני ראוין שלא התנו על מה שכתוב בתורה ור"ת הא דלמן בפרק בתרא דמנחות (דף
קט.) הריני נזיר ע"מ שאגלה צבית חונוי יגלה צבית המקדש ואם גלה צבית חונוי יא' ומפרש בגמרא היינו טעמא דהאי גברא
לצעורי נפשיה קא מכיין אמר אם סגי צבית חונוי טרחנא פירוש הלכך אם רצה לגלה במקדש חל עליו נזירות ואם אינו יכול או אם אינו
רוצה לנרות אדעתא דהכי לא נדר אגלאי מלתא דלא הו נזיר והיינו פירוש יא' כלומר שלא חלה עליו הנזירות והשתא אמאי והא מתנה
על מה שכתוב בתורה הוא דאין גילוח אלא במקדש ור"י דלא אמרינן מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו צטל אלא היכא שמתכוין לעקור מה
שכתוב בתורה אצל התם סבור הוא שיש מלוה צבית חונוי כמו צבית המקדש ואין מתכוין לעקור אית לן למילף מתנאי דצני גד וצני ראוין
וא"ת כיון דשייך מתנה על מה שכתוב בתורה אפילו גבי ממון א"כ לא יוכל אדם למחול חובו לעולם על ידי תנאי שאם יאמר עשה עמי
היום וחוצן מחול לך מה שכתוב בתורה מיהו מלוה לא חשבינן כתובה בתורה דלפילו למאן דלמבר (קדושין דף טז.) מלוה הכתובה
בתורה ככתובה צטל דמי היינו דוקא כגון נוקיין ופדיון הן דמייצגין להו אם לא שמיצגין תורה כפירוש אצל
מלוה כולי עלמא מודו דלא טרפא ממשעדי דלניה בזה התורה דסברא הוא שיש לו לשלם מה שלוה ממנו אצל קשה דלענין

(א) [בכרות ז': יבמות ז.],
(ב) לקמן סה: שבת פו. נדה
ח. א. צ"ב קע. ד' [לעיל]
טו: וש"ת. (ט) ב"מ נא. נא.
קדושין יט: צ"ב קטו:
(ו) יבמות לו: וש"ת.
(ז) לקמן פג. (ח) ג"מ ח.
(ט) ור"ת דהו מפליג
בדברים ואין זה תנאי כלל
שיתקיים התנאי למאן דלמבר
מתנה על מה שכתוב בתורה
תנאו צטל והו כמו על מנת
שעתי לקרע דהשטר את
הפועלים. ת"י

הגהות הב"ח

(א) גמ' יתיב ר' תינא קרא
קמיה דר' ינאי. י"ב הכי
איתא ליה מפלת המר דף
ז ע"ב:

מוסף רש"י

מי שפרע מקצת חובו.
במלוה ששטר מיידי ויחא
למתען פן יחזור המלוה
ויבעל כל חובו. ר' יהודה
אומר יחליף. יקרע אטו
השטר ויפסד לו שטר אחר
לפי שנתן הנשאר אומר
לאן. ר' יוסי אומר
יכתוב לו שובר.
וישמרה הלוה (ושב"ס)
ב"ב טו. על מנת שאין
ליך עלי שאר. מוין.
ועונה. משמע. הרי זו
מקודשת ותנאו בטל.
דאין אדם מתנה על מה
שכתוב בתורה. והו קדושין
המעשה מעשה והתנאי
נמאן דלתייה. דלמעשה
כלל תנאי דמי (שם סכ"ה).
בדבר שבממון. כגון
שאר וכסות. יתן למחלה
והרי מחלה. אצל עונה
שיא צטר הגוף לא יתן
למחלה (ב"מ נא. וקדושין
יט.) עונה משמע מנה
היא ועלנה דגופא הו.
תנאו קיים. הקדושין
קדושין ויש לה עליו עונה
אצל לא שאר כסות
(ושב"ס ב"ב שס.) יותר
משל תורה. יותר מתנה
ששמה תורה לדבריה
(זבחים א.).